Biometriýa we biostatistika dersi näme?

Bilmeli ýönekeý soraglary:

- 1. Biometriýanyň ulanylýan ýerleri? Jogaby:
  - Oba hojalyk
  - Ekologiýa
  - Hasaplaýyş biologiýasy
  - Kliniki medisina
  - Köpçülikleýin saglyk ulgamy
- 2. Ähtimallygy kesgitlemegiň klassiki formulasy name? <u>Jogaby</u>: P(A)=m/n.Bu ýerde n-umumy bolup biljek wakalaryň sany,n-bizi gyzyklandyrýan wakalaryň sany.
- 3. Ähtimallygy hasaplamakda esasy iki düzgüni goşmak we köpeltmek düzgüni näme? Jogaby: P(A+B)=P(A)+P(B) we P(AB)=P(A)P(B)
- 4. <u>Ahtimallyk nazaryýetiniň formulalary haýsylar? Jogaby: Ahtimallyk</u> teoriýasynyň esasy formulalary aşakdakylardyr:

Garaşsyz wakalar: $P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B)$ Şertli ähtimallyk: $P(A \mid B) = P(A \cap B) / P(B)$

Bayes teoremasy: $P(A \mid B) = P(B \mid A) \cdot P(A) / P(B)$

Nazary ähtimallyk: Amatly netijeleriň sany / Mümkin bolan netijeleriň sany.

- 5. <u>Näme üçin ahtimallyklar nazaryýeti statistikada ulanylýar? Jogaby:</u> Gözlegiň möhüm bölegini emele getirýän çaklamalary kesgitlemekde peýdalydyr. Saýlawlaryň derňewi statistiki gurallary ulanyp amala aşyrylýar. Şeýlelik bilen, statistika dogry netijeleri çekmek üçin ahtimallyk teoriýa baglydyr.
- 6. <u>Özgerýän obýekt näme? Jogaby</u>: Statistik nazary boýunça tötänleýin üýtgeýän netijeleriň ähli mümkin bolan netijeleriniň bahasyny kesgitleýän üýtgeýjisi hökmünde kesgitlenip bilner. Aşakda görkezilişi ýaly tötänleýin üýtgeýjileriň iki görnüşi bar.Diskret özgerýän obýekt, Üznüksiz özgerýän obýekt.
- 7. Ähtimallyklaryň paýlanyş funksiýasy näme? Jogaby: Ähtimallyk paýlanyşy ýada jemleýji paýlaýyş funksiýasy, synagyň tötänleýin üýtgeýjisini ulanyp synaglaryň ähli mümkin bolan bahalaryny öz içine alýar. Bernoulli paýlanyş,, binomial paýlanyş paýlanyş funksiýanyň käbir mysallarydyr.
- 8. Ähtimallyk otrisatel bahalary alyp bilermi? Jogaby: Ýok,sebäbi ahtimallyklar diňe 0 we 1 aralykda bahalandyrylýar.

- 9. <u>Matematiki garaşma name? Jogaby:</u> Bu,özgerýän obýektden ortaça garaşylýan baha,ol mümkin bolan wariantlaryň şol wariantlaryň ýüze çykmak ahtimallyklaryna köpeldilmeginiň jemine deňdir.
- 10. Ahtimallyklar nazaryýeti we matematiki statistika nirede ulanylýar? Jogaby: Wakanyň netijesinde ýüze çykýan riskleriň derejesini hassaplanylýan ahli pudaklarda ulanylýar.
- 11. Ahtimallyklar nazaryýeti we matematiki statistika aratapawudy nämede? <u>Jogaby:</u> Ahtimallyklar nazaryýeti ýekeleýin wakalaryň ýüze çykmaklyk derejesini kesgitleýär, matematiki statistika toplumlaýyn ýagny, özgerýän obýektiň mümkin bolan ähli wariantlaryny öwrenýär.